

آئین نامه جهانی مبارزه با دوپینگ

فهرست ممنوعه سال ۲۰۱۴

استاندارد بین المللی

ترجمه و تدوین : ستاد ملی مبارزه با دوپینگ

مترجم : دکتر رامین احمدی طباطبایی
دکتر افسانه گلشن راز

آئین نامه جهانی مبارزه با دوپینگ

فهرست ممنوعه سال ۲۰۱۴

استاندارد بین‌المللی

متن رسمی لیست مواد ممنوعه توسط آژانس جهانی مبارزه با دوپینگ WADA نگهداری و پشتیبانی شده و به دو زبان فرانسوی و انگلیسی چاپ و منتشر خواهد شد. در مواقع بروز اختلاف بین نسخه انگلیسی و فرانسوی ملاک اصلی نسخه انگلیسی خواهد بود.

این لیست از اول ژانویه سال ۲۰۱۴ میلادی (۱۱ دی ماه ۱۳۹۲) به اجرا در خواهد آمد.

لیست ممنوعه سال ۲۰۱۴ آئین نامه جهانی مبارزه با دوپینگ

قابل اجرا و معتبر از اول ژانویه ۲۰۱۴ (۱۱ دی ۱۳۹۲)

مطابق با ماده 4.2.2 آئین نامه جهانی مبارزه با دوپینگ، کلیه مواد ممنوعه باید بعنوان «مواد خاص» در نظر گرفته شوند به جز موادی که در کلاسهای S1, S2, S4.4, S4.5 و S.6.a قرار دارند و همچنین روشهای ممنوعه M1, M2, M3.

مواد و روشهای ممنوعه در کلیه مواقع (در حین مسابقات و خارج از مسابقات)

مواد ممنوعه

S0: مواد فاقد تأییدیه

هر ماده فارماکولوژیک (دارای خواص دارویی) که در هیچ یک از قسمت های بعدی فهرست ممنوعه به آن اشاره نشده باشد و فاقد تأییدیه رسمی جاری از طرف مقامات بهداشتی مسئول دولتی به منظور مصرف درمانی انسانی باشد (به عنوان مثال: داروهای تحت بررسی های پیشرفته پیش بالینی، بالینی یا داروهای که تولید آنها متوقف شده است، داروهای طراحی شده، موادی که فقط برای مصرف دامپزشکی تأیید شده اند) در همه مواقع ممنوع می باشند.

S1: عوامل آنابولیک

عوامل آنابولیک ممنوع می باشند.

۱- استروئیدهای آنابولیک آندروژنیک (SAA)

a- استروئیدهای آنابولیک آندروژنیک اگزوزن* (خارجی) شامل موارد زیر می باشد:

1-androstenediol (5α -androst-1-ene- 3β , 17β -diol); **1-androstenedione** (5α -androst-1-ene-3, 17 -dione); **bolandiol** (estr-4-ene- 3β , 17β -diol); **bolasterone**; **boldenone**; **boldione** (androsta-1,4-diene-3, 17 -dione); **calusterone**;
clostebol; **danazol** ([1,2]oxazolo[4',5':2,3]pregna-4-en-20-yn-17 α -ol);

dehydrochlormethyltestosterone (4-chloro-17 β -hydroxy-17 α -methylandrosta-1,4-dien-3-one); **desoxymethyltestosterone** (17 α -methyl-5 α -androst-2-en-17 β -ol); **drostanolone**; **ethylestrenol** (19-norpregna-4-en-17 α -ol); **fluoxymesterone**; **formebolone**; **furazabol** (17 α -methyl[1,2,5]oxadiazolo[3',4':2,3]-5 α -androstan-17 β -ol); **gestrinone**; **4-hydroxytestosterone** (4,17 β -dihydroxyandrost-4-en-3-one); **mestanolone**; **mesterolone**; **metandienone** (17 β -hydroxy-17 α -methylandrosta-1,4-dien-3-one); **metenolone**; **methandriol**; **methasterone** (17 β -hydroxy-2 α ,17 α -dimethyl-5 α -androstan-3-one); **methyldienolone** (17 β -hydroxy-17 α -methylestra-4,9-dien-3-one); **methyl-1-testosterone** (17 β -hydroxy-17 α -methyl-5 α -androst-1-en-3-one); **methylnortestosterone** (17 β -hydroxy-17 α -methylestr-4-en-3-one); **methyltestosterone**; **metribolone** (methyltrienolone, 17 β -hydroxy-17 α -methylestra-4,9,11-trien-3-one); **mibolone**; **nandrolone**; **19-norandrostenedione** (estr-4-ene-3,17-dione); **norboletone**; **norclostebol**; **norethandrolone**; **oxabolone**; **oxandrolone**; **oxymesterone**; **oxymetholone**; **prostanazol** (17 β -[(tetrahydropyran-2-yl)oxy]-1'H-pyrazolo[3,4:2,3]-5 α -androstan-3-one); **quinbolone**; **stanozolol**; **stenbolone**; **1-testosterone** (17 β -hydroxy-5 α -androst-1-en-3-one); **tetrahydrogestrinone** (17-hydroxy-18 α -homo-19-nor-17 α -pregna-4,9,11-trien-3-one); **trenbolone** (17 β -hydroxyestr-4,9,11-trien-3-one);

و همچنین سایر مواد با ساختار شیمیایی مشابه یا اثرات بیولوژیک همسان نیز ممنوع می‌باشند.

b - استروئیدهای آنابولیک آندروژنیک آندوژن^{**} هنگامی که به صورت خارجی تجویز می‌شوند عبارتند از:
Androstenediol (androst-5-ene-3 β ,17 β -diol); **androstenedione** (androst-4-ene-3,17-dione), **dihydrotestosterone** (17 β -hydroxy-5 α -androstan-3-one);
prasterone (dehydroepiandrosterone, DHEA); **testosterone**

و ایزومرها و متابولیت‌های آنها، شامل ولی نه محدود به :

5 α -androstan-3 α ,17 α -diol; **5 α -androstan-3 α ,17 β -diol**; **5 α -androstan-3 β ,17 α -diol**; **5 α -androstan-3 β ,17 β -diol**; **androst-4-ene-3 α ,17 α -diol**; **androst-4-ene-3 α ,17 β -diol**; **androst-4-ene-3 β ,17 α -diol**; **androst-5-ene-3 α ,17 α -diol**; **androst-5-ene-3 α ,17 β -diol**; **androst-5-ene-3 β ,17 α -diol**; **4-androstenediol** (androst-4-ene-3 β ,17 β -diol); **5-androstenedione** (androst-5-ene-3,17-dione);
epi-dihydrotestosterone; **epitestosterone**, **3 α -hydroxy-5 α -androstan-17-one**; **3 β -hydroxy-5 α -androstan-17-one**; **7 α -hydroxy-DHEA**; **7 β -hydroxy-DHEA**; **7-keto-DHEA**; **19-norandrosterone**; **19-noretiocholanolone**.

۲- دیگر عوامل آنابولیک شامل موارد زیر می‌باشند ولی به آنها محدود نیستند:

Clenbuterol, selective androgen receptor modulators (SARMs), tibolone, zeranol, zilpaterol.

به منظور استفاده در این قسمت :

***"اگزوزن" به ماده‌ای اطلاق می‌شود که به طور طبیعی توسط بدن انسان تولید نمی‌شود.
***"آندوزن" به ماده‌ای اطلاق می‌شود که به طور طبیعی توسط بدن انسان تولید می‌شود.

S2: هورمون‌های پتیدی، فاکتورهای رشد و مواد در ارتباط با آنها

مواد زیر و سایر مواد با ساختار شیمیایی مشابه یا با اثرات بیولوژیک همسان ممنوع می‌باشند:

- ۱ - عوامل تحریک کننده اریتروپوئیز (ساخت گلبول قرمز) [مانند اریتروپوئیتین (EPO)، داربی پوئیتین (dEPO)، تثبیت کننده فاکتور القاء کننده هیپوکسی (HIF)، متوکسی پولی اتیلن گلیکول-اپوئیتین بتا (CERA)، پچینساتاید (Peginesatide) هماناید (Hematide)] ;
- ۲ - گنادوتروپین‌های جفتی (CG) و هورمون لوتئینی (LH) و عوامل آزاد کننده آنها در "مردان" ممنوع می‌باشند.
- ۳ - کورتیکوتروپین‌ها و عوامل آزاد کننده آنها.
- ۴ - هورمون رشد (GH) و عوامل آزاد کننده آن و فاکتور-۱- رشد شبه انسولینی (IGF-1).

علاوه بر آن عوامل رشد ذیل نیز ممنوع هستند.

فاکتور رشد فیروبلاست (FGFs)، فاکتور رشد هیپاتوسیت (HGF)، فاکتورهای رشد مکانو (MGFs)، فاکتور رشد مشتق شده از پلاکت (PDGF)، فاکتور رشد اندوتلیال- وازکولار (VEGF) بعلاوه دیگر فاکتور رشد مؤثر بر ساخت یا تحلیل عضله، تاندون یا لیگامنت، ساخت عروق جدید، مصرف انرژی، ظرفیت بازسازی یا تغییر و تبدیل نوع تار عضلانی،

و دیگر موادی که دارای اثر یا اثرات بیولوژیکی همسان یا ساختار شیمیایی مشابه باشند.

S3- آگونیست‌های بتادو

کلیه آگونیست‌های گیرنده بتا- دو مشتعل بر همه ایزومرهای نوری (مانند d- و l-) ممنوع هستند بجز سالبوتامول استنشاقی (Salbutamol) (به میزان حداکثر ۱۶۰۰ میکرو گرم طی ۲۴ ساعت)، فورموترول استنشاقی (Formoterol) (حداکثر ۵۴ میکروگرم طی ۲۴ ساعت) و سالمترول (salmeterol) زمانیکه بصورت استنشاقی مطابق با رژیم درمانی توصیه شده سازنده آن مصرف می‌شوند.

سالبوتامول با غلظتی بیش از 1000ng/ml یا فورموتروپ با غلظتی بیشتر از 40 ng/ml در ادرار مسلماً ناشی از مصرف درمانی آن نبوده و به عنوان یافته غیرطبیعی آزمایشگاهی (AAF) تلقی خواهد شد، مگر اینکه ورزشکار از طریق بررسی فارماکوکینتیک کنترل شده ثابت کند که نتیجه غیرطبیعی بدست آمده به دنبال مصرف دوز درمانی استنشاقی تا ماکزیمم مقادیر مورد اشاره فوق می‌باشد.

S4- مودولاتوری‌های (تعدیل کننده‌های) هورمونی و متابولیک

موارد زیر ممنوع شده‌اند:

- ۱- **مهارکننده‌های آنزیم آروماتوز** مشتمل بر موارد زیر بوده ولی به آنها محدود نمی‌شوند:
Aminoglutethimide, anastrozole, androsta-1,4,6-triene-3,17-dion, (androstatrienedione), 4-androstene-3,6,17-trione(6-oxo), exemestane, formestane, letrozole, testolactone.
- ۲- **تعدیل کننده‌های انتخابی گیرنده‌های استروژن (SERMs)** مشتمل بر مواد زیر بوده ولی به آنها محدود نمی‌شوند:

raloxifene- tamoxifen- toremifene

- ۳- **سایر مواد ضد استروژنی** مشتمل بر مواد زیر بوده ولی به آنها محدود نمی‌شوند:

clomiphene, cyclofenil, fulvestrant

- ۴- **عواملی که عمل یا اثرات مایوستاتین (myostatin) را تغییر داده و یا تعدیل می‌کنند،** شامل مواد زیر

می‌باشند ولی به آنها محدود نمی‌شوند: **مهارکننده‌های مایوستاتین (myostatin Inhibitors)**

- ۵- **تعدیل کننده‌های متابولیک:**

الف) انسولین‌ها

ب) آگونیست‌های Peroxisome Prolifator Activated Receptor δ (PPAR δ) (مانند GW 1516)

و آگونیستهای PPAR δ -AMP-activated protein kinase (AMPK) axise (مانند AICAR).

S5- مواد مدر (دیورتیک‌ها) و دیگر عوامل پوشاننده

عوامل پوشاننده ممنوع می‌باشند. آنها شامل مواد زیر هستند:

مواد مدر (Diuretics)، دسموپرسین (Desmopressin)، حجم‌دهنده‌های پلاسما (plasmaexpanders)

[مانند: گلیسرول (Glycerol)، تجویز داخل وریدی آلبومین (albumin)، دکستران (dextran)،

هیدوکسی اتیل استارچ (hydroxyethylstarch) و مانیتول (mannitol)]

پروبنسید (probenecid) و دیگر موادی که دارای اثر یا اثرات شیمیایی همسان یا ساختار شیمیایی مشابه باشند.

کاربرد موضعی فلی‌پرسین (felypressin) به عنوان بی‌حس‌کننده دندان‌مانی ممنوع نمی‌باشد.

مواد مدر (Diuretics) شامل:

Acetazolamide- amiloride- bumetanide- canrenone- chlorthalidone- etacrynic acid- furosemide-indapamide- metolazone- spironolactone- thiazides (bendroflumethiazide, chlorothiazide, hydrochlorothiazide), triamterene, vaptans (مانند tolvaptan);

و دیگر موادی که دارای ساختار شیمیایی مشابه و یا اثر یا اثرات بیولوژیک همسان می‌باشند، [به استثناء دروسپیرنون (drospirenone)، پامابروم (Pamabrom) و مصرف موضعی دورزولاماید (dorzolamide) و نیز برینزولاماید (brinzolamide) که ممنوع نمی‌باشند]

استفاده هر مقدار از یک ماده دارای حد آستانه مصرف در حین و خارج از مسابقه (مانند: فورموتروپول، سالبوتامول، کاتین، افدرین، متیل افدرین و پسودوافدرین) به همراه یک ماده مدر و یا سایر عوامل پوشاننده، نیاز به ارائه معافیت مصرف درمانی خاص برای آن ماده علاوه بر معافیت مصرف درمانی (TUE) صادر شده برای ماده مدر و یا سایر عوامل پوشاننده دارد.

روش‌های ممنوعه

M1: دستکاری خون و ترکیبات خون

موارد زیر ممنوع می‌باشد:

۱. تجویز یا کاربرد مجدد هر مقدار خون اتولوگ (خودفرد)، آلوژنیک [همولوگ (فرد دیگر)] یا هترولوگ (غیرانسانی) یا فراورده‌های گلبول قرمز با هر منشاء به داخل دستگاه گردش خون.
۲. افزایش دهنده‌های مصنوعی جذب یا برداشت، انتقال و آزادسازی اکسیژن شامل موارد زیر بوده ولی به آنها محدود نمی‌شوند:
پرفلوروکمیخال ها (Perfluorochemicals), افپروکسیرال (RSR13) efaproxiral و فراورده‌های تغییر یافته هموگلوبینی « modified haemoglobin products » (مانند: جایگزین‌های خونی با پایه هموگلوبین haemoglobin- based blood substitutes ،
فراورده‌های هموگلوبینی میکرواینکپسوله (haemoglobin microencapsulated products) ، به استثناء مصرف اکسیژن مکمل.
۳. هر شکل از دستکاری داخل عروقی خون یا ترکیبات خونی از طریق فیزیکی یا شیمیایی.

M2: دستکاری فیزیکی و شیمیایی

موارد زیر ممنوع می‌باشد:

۱. دستکاری یا قصد دستکاری نمونه ورزشکار با این هدف که نمونه تغییر پیدا کرده و یا عوض شود و یا صحت نمونه گرفته شده در خلال سلسله مراتب کنترل دوپینگ از بین برود، ممنوع می‌باشد.
این روش‌ها شامل عوض کردن ادرار یا تغییر دادن آن می‌باشند (مانند آنزیم‌های پروتئاز)، ولی به آن محدود نمی‌شوند.
۲. انفوزیون‌های داخل وریدی و (یا) تزریقات بیشتر از ۵۰ میلی‌لیتر طی دوره زمانی ۶ ساعته ممنوع می‌باشند، بجز در مواردی که به صورت مجاز و قانونی در روند پذیرش بیمارستانی و یا بررسی‌های کلینیکی صورت می‌گیرند.

M3: دوپینگ ژنی

موارد ذیل به علت افزایش ظرفیت بالقوه عملکرد ورزشکار، ممنوع می‌باشند:

- ۱ - انتقال پولیمرهای اسیدهای نوکلئیک یا آنالوگ‌های اسید نوکلئیک ;
- ۲ - استفاده از سلول‌های طبیعی و یا سلول‌هایی که از نظر ژنتیکی تغییر یافته اند.

مواد و روش‌های ممنوعه در حین مسابقات

علاوه بر گروه‌ها یا کلاس‌های S0 تا S5 و M1 تا M3 که در بالا به آنها اشاره شد، گروه‌های زیر در حین مسابقات ممنوع می‌باشند:

* مواد ممنوعه

S6: محرک‌ها (STIMULANTS):

کلیه مواد محرک شامل همه ایزومرهای نوری (مانند d- و l-) ممنوع می‌باشند، بجز مشتقات ایمیدازول (Imidazole) برای مصارف موضعی و آن دسته از مواد محرکی که در زمره برنامه پایش* (نظارت) سال ۲۰۱۴ قرار دارند، ممنوع می‌باشند.

مواد محرک شامل ترکیبات زیر می‌باشند:

a - مواد محرک غیرخاص عبارتند از:

Adrafinil; amfepramone; amfetamine; amfetaminil; amiphenazole; benfluorex; benzylpiperazine; bromantan; clobenzorex; cocaine; cropropamide; crotetamide; fencamine; fenetylline; fenfluramine; fenproporex; fonturacetam [4-phenylpiracetam (carphedon)]; furfenorex; mefenorex; mephentermine; mesocarb; metamfetamine(d-); p-methylamphetamine; modafinil; norfenfluramine; phendimetrazine; phenmetrazine; phentermine; prenylamine; prolintane.

هر ماده محرکی که به طور واضح و مشخص در این قسمت فهرست نشده است ماده خاص تلقی می‌گردد.

b - مواد محرک خاص (مثال‌های آن) عبارتند از:

Benzfetamine; cathine; cathinone and its analogues (e.g. mephedrone, methedrone, α -pyrrolidinovalerophenone); dimethylamphetamine; ephedrine***; epinephrine**** (adrenaline); etamivan; etilamfetamine; etilefrine; famprofazone; fenbutrazate; fencamfamin; heptaminol; hydroxyamfetamine (parahydroamphetamine); isometheptene; levmetamfetamine; meclofenoxate; methylenedioxyamphetamine; methylephedrine***; methylhexanamine (dimethylpentylamine); methylphenidate; nikethamide; norfenefrine; octopamine; oxilofrine (methylsynephrine); pemoline; pentetrazol; phenpromethamine; propylhexedrine; pseudoephedrine*****; selegiline; sibutramine; strychnine; tenamfetamine (methylenedioxyamphetamine); trimetazidine; tuaminoheptane;**

و دیگر موادی که ساختار شیمیایی مشابه یا اثرات بیولوژیک همسان با محرک‌ها هستند، نیز ممنوع می‌باشند.

* لازم به ذکر است که مصرف مواد گروه‌های S8 و S7 و S6 علاوه بر محرومیت مندرج در کد WADA، در صورت کاربرد و استفاده غیرپزشکی در همه مواقع (حین و خارج از مسابقات) و وفق قوانین جمهوری اسلامی ایران ممنوع بوده و با مصرف کننده مطابق قوانین قضایی کشور برخورد خواهد شد. م.

* مواد زیر در زمره برنامه پایش (نظارتی) ۲۰۱۴ قرار دارند و به عنوان مواد ممنوعه در نظر گرفته نشده‌اند:
(bupropion, caffeine, nicotin, phenylephrine, phenylpropanolamine, pipradol, synephrine)

** کاتین (cathine) در مواقعی که غلظت آن در نمونه ادرار بیشتر از ۵ میکروگرم در میلی لیتر باشد ممنوع است.

*** افرین (ephedrine) و متیل افرین (Methylephedrine) زمانی که غلظت آنها در ادرار بیش از ۱۰ میکروگرم در میلی لیتر باشد، ممنوع است.

**** تجویز موضعی (بعنوان مثال داخل بینی و داخل چشمی) اپی نفرین (آدرنالین) یا تجویز همزمان آن با بی‌حس‌کننده‌های موضعی ممنوع نمی‌باشد.

***** پسدوافدرین (pseudoephedrine) هنگامیکه غلظت ادراری بیشتر از ۱۵۰ میکروگرم در میلی لیتر داشته باشد، ممنوع است.

S7: مخدرها (NARCOTICS)

مواد مخدر زیر ممنوع می‌باشند:

Buprenorphine, dextromoramide, diamorphine (heroin), fentanyl and its derivatives, , hydromorphone, methadone, morphine, oxycodone, oxymorphone, pentazocine, pethidine.

S8: کانابینوئیدها (Canabinoids)

نوع طبیعی (مانند: کانابیس، حشیش، ماری‌جوانا) یا فرم سنتتیک دلتا ۹-تتراهیدروکانابینول (THC) و شبه کانابینوئیدها (مانند: "Spice"، JWH018، JWH073، HU-210) ممنوع می‌باشند.

S9: گلوکوکورتیکواستروئیدها (Glucocorticosteroids)

همه گلوکوکورتیکواستروئیدها در صورتی که از راه دهان، از طریق تزریقات وریدی و عضلانی و یا از راه مقعد مصرف شوند، ممنوع می‌باشند.

مواد ممنوعه در ورزش‌های خاص

* P1: الکل (Alcohol)

الکل (اتانول) فقط در هنگام مسابقات و در ورزش‌های زیر ممنوع شده است:
کشف یا شناسایی آن با استفاده از تجزیه آزمایشگاهی از راه تنفس و یا خون می‌باشد. حد یا آستانه ممنوعیت و تخلف از قوانین مبارزه با دوپینگ برابر با غلظت خونی الکل به میزان ۰/۱۰ گرم در لیتر میباشد.

- ورزش کاراته (فدراسیون جهانی WKF)
- ورزش موتورسیکلت (فدراسیون جهانی FIM)
- ورزش قایق موتوری (فدراسیون جهانی UIM)
- ورزش‌های هوایی (فدراسیون جهانی FAI)
- ورزش تیروکمان (فدراسیون جهانی WA)
- ورزش اتومبیلرانی (فدراسیون جهانی FIA)

P2. بتابلوکرها (مهارکننده‌های گیرنده بتا)

به جز در موارد خاص، بتابلوکرها فقط «حین مسابقات» در رشته‌های ورزشی زیر، ممنوع می‌باشند:

- ورزش تیروکمان (فدراسیون جهانی FITA) (برای خارج از مسابقات نیز، ممنوعیت دارند).
- ورزش اتومبیلرانی (فدراسیون جهانی FIA)
- ورزش بیلیارد (فدراسیون جهانی WCBS) (برای همه رشته‌ها)
- ورزش دارت (فدراسیون جهانی WDF)
- ورزش گلف (فدراسیون جهانی IGF)
- ورزش تیراندازی (فدراسیون جهانی IPC, ISSF) (برای خارج از مسابقات نیز، ممنوعیت دارند)
- ورزش اسکی/اسنوبورد (فدراسیون جهانی FIS) در:

Ski jumping, Freestyle aerials/halfpipe and snowboard halfpipe/big air

بتابلوکرها شامل مواد دارویی زیر می‌باشند ولی به آنها محدود نمی‌شوند:

Acebutolol, alprenolol, atenolol, betaxolol, bisoprolol, bunolol, carteolol, carvedilol, celiprolol, esmolol, labetalol, levobunolol, metipranolol, metoprolol, nadolol, oxprenolol, pindolol, propranolol, sotalol, timolol.

* لازم به توضیح که وفق قوانین ج.ا.ایران مصرف الکل اکیداً ممنوع بوده و با مصرف کننده مطابق قوانین قضایی کشور برخورد خواهد شد. م.